

QORTI CIVILI - PRIM' AWLA

IMHALLEF

**ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI
B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.**

Illum it-Tlieta, 3 ta' Ottubru 2023

Kawza Numru: 7

Rikors Guramentat Numru:- 503/2017JVC

Rita Muscat (K.I. Nru. 567660M)

vs

**Michael Mifsud (K.I. Nru. 443331M)
u b'digriet tad-29 ta' Mejju 2018 l-
atti gew trasfuzi f'isem Carmelo
sive Charles Mifsud stante l-mewt
ta' Michael Mifsud fil-mori tal-
kawza**

Il-Qorti,

**Rat ir-rikors guramentat tar-rikorrenti Rita Muscat li permezz
tieghu talbet kif isegwi:**

1. 'Dikjarazzjoni dwar l-Oggett u l-Fatti tal-Kawza

1.1. Illi l-esponenti hija t-tifla tal-intimat u d-defunta Maria Assunta Mifsud;

1.2. Illi l-imsemmija Maria Assunta Mifsud mietet nhar l-ghoxrin (20) ta' Marzu tas-sena elfejn u sittax (2016) (Dokument anness u mmarkat bhala **Dok A**);

1.3. Illi l-imsemmija Maria Assunta mietet b'testment *unica charta* li ghamlet mal-intimat, liema testment huwa datat tlieta u ghoxrin (23) ta' Lulju tas-sena elfejn u erbatax (2014) in atti tan-Nutar Dr Mario Bugeja (Dokument anness u mmarkat bhala **Dok B, C, D u E**);

1.4. Illi in forza ta' l-imsemmi testment id-defunta Maria Assunta Mifsud istitwiet l-uniku eredi universali taghha lill-intimat zewgha u dana bis-sostituzzjoni ta' zewg uliedha minn disgha, u cioe Angelo sive Gulinu Mifsud u Charles Mifsud f'sehem indaqs bejniethom, f'kaz ta' premorjenza;

1.5. Illi d-defunta Maria Assunta Mifsud in forza tar-raba' artikolu ta' l-ahhar testment taghha halliet b'titolu ta' legat f'kaz ta' premorjenza ta' zewgha l-hanut bl-isem ta' "Coronation", numru disgha u disghin (99), mija (100) u mija u tnejn (102), Triq il-Kbira, Zebbug lil binha Charles Mifsud;

1.6. Illi d-defunta Maria Assunta Mifsud in forza tar-raba' artikolu ta' l-ahhar testment taghha halliet b'titolu ta' legat f'kaz ta' premorjenza ta' zewgha l-kamra numru sitta (6), Triq

tad-Dawl, Zebbug, Malta b'kull ma hemm go fiha mill-ghatba 'l gewwa bl-arja taghha, lil Nathaniel, Miriah, Janica u Christa ahwa Mifsud, ulied binha Charles;

1.7. Illi d-defunta Maria Assunta Mifsud in forza tar-raba' artikolu ta' l-ahhar testment taghha halliet b'titolu ta' legat f'kaz ta' premorjenza ta' zewgha l-fond numru tmienja (8) fi Triq tad-Dawl, b'bieb iehor erbgha u tletin (34), Triq Ebona Zebbug, Malta a favur uliedha Charles, Angelo sive Gulinu, Joseph, Lilian, Gemma, Philip u Dolor ahwa Mifsud bis-sostituzzjoni volgari a favur ta' uliedhom f'kaz ta' promorjenza;

1.8. Illi d-defunta Maria Assunta Mifsud in forza tal-hames artikolu ta' l-ahhar testment taghha halliet ukoll b'titolu ta' legat favur ta' binha Angelo sive Gulinu Mifsud l-uzufrutt tal-fond tnejn u erbghin (42), Triq Ebona, Zebbug u l-assoluta proprjeta' tal-kamra numru erbatax (14) Triq tad-Dawl, Zebbug, Malta inkluz l-ghamara u l-fajjenza kollha ezistenti fihom;

1.9. Illi t-testarici eskludiet ghal kollox lil uliedha Agnes Zammit u lill-esponenti Rita Mifsud;

1.10 Illi permezz ta' nota pprezentata mill-esponenti fil-Qorti Civili (Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja) hija rrinunzjat ghas-successjoni testamentarja tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud filwaqt li rrizervat id-dritt ghall-*legittima portio* lilha spettanti skont il-ligi (Dokument anness u mmarkat bhala **Dok F**);

1.11 Illi l-esponenti tixtieq li tircievi l-porzjoni riservata skont il-ligi u dana wara li ssir ir-reintegrazzjoni fittizzja tal-assi

patrimonjali kollha appartenenti lid-defunta ommha Maria Assunta Mifsud;

2. Raguni ghat-Talbiet f'dawn il-Proceduri

2.1. Illi r-rikorrenti interpellat lill-intimat sabiex jersaq ghal-likwidazzjoni u l-hlas tal-porzjoni rizervata spettanti lill-esponenti mill-assi patrimonjali tad-defunta Maria Assunta Mifsud, u dan permezz ta' ittra ufficjali bin-numru 2401/2016 ipprezentata nhar il-hmistax (15) ta' Lulju tas-sena elfejn u sittax (2016) (Dokument anness u mmarkat bhala **Dok G**);

2.2. Illi, nonostante din l-interpellazzjoni, l-intimat baqa' inadempjenti u kien ghalhekk li r-rikorrenti ma kellha ebda triq ohra hlief li tintavola l-proceduri odjerni sabiex tissalvagwardja d-drittijiet taghha;

2.3. Illi r-rikorrenti tiddikjara li hija taf b'dawn il-fatti personalment;

3. Talbiet

Jghid ghalhekk l-intimat ghaliex m'ghandhiex din l-Onorabbli Qorti, prevja kwalsiasi dikjarazzjoni ohra necessarja u opportuna u ghar-ragunijiet premessi kif ukoll ghal dawk kollha li jistghu jirrizultaw waqt it-trattazzjoni ta' dawn il-proceduri:

- i. Tiddikjara u tiddeciedi illi r-rikorrenti ghandha d-dritt li tircievi l-porzjoni riservata skont il-ligi mill-assi patrimonjali tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud u pagabbli lill-istess rikorrenti mill-intimat;

- ii. Tifforma, tillikwida l-wirt ossia l-assi partikolari tad-defunta Maria Assunta Mifsud konsistenti fl-assjem tal-assi u l-gid parafernali tieghu u ta' nofs indiviz tal-komunjoni tal-akkwisti gja' ezistenti bejnha u bejn l-intimat zewgha Michael Mifsud, flimkien mal-frutti u sostanzi kollha provenjenti u derivanti mill-istess wirt, u dan sabiex tigi likwidata u assenjata l-porzjoni rizervata spettanti lir-rikorrenti skont il-ligi minn dawn l-assi;
- iii. Tifforma, tillikwida u tassenja lir-rikorrenti l-porzjoni rizervata skont il-ligi mill-assi partikolari tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud;
- iv. Tikkundanna lill-intimat Michael Mifsud sabiex jassenja lir-rikorrenti l-porzjoni rizervata spettanti lilha hekk kif likwidata, flimkien mal-imghax legali dekoribbli skont il-ligi sa mid-data tal-prezentata tal-ittra ufficcjali numru 2401/2016 sad-data tal-pagament effettiv;
- v. Tinnomina nutar pubbliku sabiex jippubblika l-att opportun, jekk ikun il-kaz, f' dak il-jum, hin u lok li joghgobha tordna din l-Onorabbli Qorti kif ukoll kuraturi sabiex jirraprezentaw lill-eventwali kontumaci;

Bl-ispejjez kollha inkluzi dawk tal-ittra ufficcjali 2401/2016 u bl-imghax legali mid-data tan-notifika tal-imsemmija ittra ufficcjali lill-istess intimat sad-data tal-hlas effettiv kontra l-intimat li huwa sa minn issa ngunt *in subizzjoni*.'.

Rat ir-risposta guramentata ta' Michael Mifsud li taqra kif isegwi:

1. 'Illi l-ecceppjenti qatt ma kellu xi oggezzjoni li l-attrici tiehu dak li jmissha bhala sehem riservat skont il-ligi u fil-fatt sahsansitra qabel din il-kawza kienu ghaddejjin trattattivi sabiex l-ulied jiehd u s-sehem riservat u aktar, u ghalhekk din il-kawza saret intempestivament u dan ghandu jkun rifless fil-kap ta' l-ispejjez;

2. Illi bla pregudizzju ghas-suespost fil-komputazzjoni tal-legittima ghandhom jittiehd u in konsiderazzjoni id-debiti ta' l-eredita' fosthom d-debiti ghal servigi rezi lid-decius;

3. Illi din ir-risposta qed issir u qed tigi kkonfermata bil-gurament minn Carmel Mifsud li ghandu konoxxenza vera u propja tal-fatti in kawza;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.'

Rat l-affidavits, xhieda, certifikati tal-mewt, testmenti, ricerki testamentarji sigrieti u pubblici, kuntratti, noti ta' insinwa, noti ta' rinunzja, ittri ufficjali, rapporti, reklami ta' proprjeta' fuq facebook u ma' agenziji, employment history, okkorrenza, records medici, ricevuti, dokumenti u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat illi fil-verbal tal-1 ta' Frar, 2018 Dr Timothy Bartolo talab li din il-kawza timxi kontestwalment mal-kawza nru: 577/2016;

Rat illi fil-verbal tad-19 ta' April, 2018 id-difensuri prezenti talbu li din il-kawza timxi kontestwalment mal-kawza cit nru: 503/2017 u 175/2018 bil-provi li jingabru jghoddu ghat-tliet kawza;

Rat ir-rikors tar-rikorrenti Rita Muscat intavolat nhar it-3 ta' April, 2018 (fol. 43) fejn permezz tieghu talbet li l-Qorti tordna li l-atti tal-kawza jigu legittimati u ssir it-trasfuzzjoni tal-gudizzju billi jidhol l-imsemmi eredi Carmelo sive Charles Mifsud minflok id-defunt Michael Mifsud, rat ir-risposta tal-intimat Carmelo Mifsud intavolata fit-30 ta' April, 2018 (fol. 61) fejn ma opponiex ghat-talba ghat-trasfuzzjoni tal-gudizzju kif mitluba, u rat id-digriet tal-Qorti datat 29 ta' Mejju, 2018 fejn laqghet it-talba kif dedotta u ordnat iz-zieda necessarja;

Rat illi fil-verbal tal-4 ta' Dicembru, 2018 gie dekretat illi billi din il-kawza miexja mal-kawzi cit nru: 485/18, 175/18 u 577/16, u fuq talba ta' Dr Timothy Bartolo, mhux opposta, il-Qorti estendiet l-inkarigu tal-Perit Tekniku nominat fil-kawza l-oħra wkoll ghal fini ta' din il-kawza;

Rat in-nota tar-rikorrenti ntavolata nhar l-4 ta' Frar, 2019 (fol. 69) fejn permezz taghha elenkat l-assi mmobbli li d-defunti genituri taghha Michael u Maria Assunta konjugi Mifsud kellhom in komun u fi kwoti ugwali u ndivizi bejniethom;

Rat ir-rapport tal-Perit Tekniku Godwin P. Abela ntavolat nhar il-25 ta' Gunju, 2019 fil-kawza bir-rikors guramentat 577/2016 u mahluf nhar l-4 ta' Frar, 2020 a fol. 362 et seq tal-process imsemmi;

Rat illi fil-verbal tal-4 ta' Frar, 2020 gie vverbalizzat mill-partijiet li b'referenza ghar-rikors datat 18 ta' Novembru, 2019 fl-atti tar-rikors guramentat 485/2018 Dr Andrew Sciortino ghall-konvenuti fil-kawzi kollha ddikjara li m'ghandux oggezzjoni suggett illi l-apertura ssir fil-presenza tal-partijiet u li l-oggetti ma jinhargux mill-bank u rat li l-Qorti laqghet it-talba kontenuta fir-rikors u ghal dak l-ghan innominat lil Michael Mizzi sabiex iwettaq l-

access u jaghmel inventarju flimkien ma' valutazzjoni tal-oggetti li jinsabu fl-istess deposit boxes;

Rat id-domandi in eskussjoni tar-rikorrenti ntavolati permezz ta' nota datata 25 ta' Frar, 2020 a fol. 77 et seq tal-process u rat irrisposti tal-Perit Tekniku Godwin P. Abela ghad-domandi in eskussjoni ntavolati nhar it-3 ta' Marzu, 2020 a fol. 85 et seq tal-process;

Rat illi fil-verbal tal-11 ta' Gunju, 2020 ir-rikorrenti ddikjarat li tixtieq li ma jkunx nominat Michael Mizzi sabiex jivvaluta l-oggetti li hemm fid-deposit boxes izda li jigi nominat il-Konslu ossia l-Ufficjal Pubbliku li jaghmel valutazzjonijiet ta' deheb u hagar prezzjuz u ghalhekk il-Qorti mponiet terminu ta' 10 'tjiem sabiex ir-rikorrenti permezz ta' rikors tintavola t-talba opportuna u tindika l-isem tal-persuna li qed tipproponi u rat li sussegwentament fil-verbal tat-28 ta' Jannar, 2021 Dr Andrew Sciortino nforma lil Qorti li fir-rigward tan-nomina ta' David Borg sabiex jivvaluta d-deheb huwa jinsab infurmat li mhux f'posizzjoni li jaccetta l-inkarigu in vista tal-impjeg tieghu mal-Gvern u rat li l-Qorti nnominat f'dan l-istadju lil Michael Mizzi (Gold Market) sabiex jivvaluta l-oggetti li hemm fid-deposit boxes tal-Bank of Valletta, Rahal Gdid u dan bi qbil tal-partijiet prezenti illum;

Rat illi fil-verbal tat-22 ta' Ottubru, 2020 il-Qorti b'referenza ghad-digriet taghha dwar in-nomina ta' David Borg, konslu tal-Monte di Pietà ordnat notifika tad-digriet datat 25 ta' Gunju, 2020 lill-istess David Borg;

Rat id-domandi ulterjuri in eskussjoni lill-Perit Godwin P. Abela ntavolati nhar it-12 ta' Novembru, 2020 a fol. 98 et seq tal-process;

Rat ir-rapport tal-Espert Tekniku Michael Mizzi fil-kawza bir-rikors guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud ipprezentat nhar is-16 ta' April, 2021 u mahluf fl-14 ta' Lulju, 2021 a fol. 411 et seq tal-imsemmi process;

Rat il-verbal datat 10 ta' Novembru, 2022 fejn il-kawza giet differita ghal-lum ghad-decizjoni bil-fakulta' tal-partijiet li jipprezentaw noti ta' sottomissjonijiet b'termini mposti fuqhom;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet esebiti fl-atti;

Rat l-atti kollha tal-kawza u l-processi annessi.

Ikkunsidrat:

Fatti fil-qosor:

Illi l-fatti fil-qosor huma s-segwenti:

1. Illi r-rikorrenti Rita Muscat hija bint il-mejtin Michael Mifsud u Maria Assunta Mifsud xebba Scerri. Michael Mifsud gie nieqes fis-17 ta' Ottubru, 2017 (ara certifikat tal-mewt a fol. 7 tal-kawza bir-rikors guramentat numru: 175/2018JVC), filwaqt li martu Maria Assunta Mifsud nee' Scerri giet nieqsa fl-20 ta' Marzu, 2016 (ara certifikat tal-mewt a fol. 8 tal-process odjern).

Permezz tal-kawza odjerna, r-rikorrenti Rita Muscat qieghda titlob li tinghata l-porzjoni riservat dovut lilha mill-eredita' ta' ommha l-mejta Maria Assunta Mifsud.

2. Illi mir-ricerki testamentarji pubblici u sigrieti (ara ricerki testamentarji a fol. 12 et seq tal-process) jirrizulta li l-mejta Maria Assunta Mifsud irregolat il-wirt u successjoni taghha b'testment *unica charta* li ghamlet flimkien ma' zewgha datat 23 ta' Lulju, 2014 fl-atti tan-Nutar Mario Bugeja (ara estratt mit-testment a fol. 9 et seq tal-process).

Illi bl-imsemmi testment il-mejta Maria Assunta Mifsud fl-ewwel artikolu rrevokat, annullat u hassret kwalunkue testment minnha maghmul. Filwaqt li fit-tieni artikolu istitwiet u nnominat bhala eredi universali, proprjetarju u padrun assolut ta' gidha kollu ghal wara mewtha lil zewgha Michael Mifsud, bis-sostituzzjoni volgari a favur uliedha Charles u Angelo sive Gulinu, ahwa Mifsud, indaqs bejniethom, f'kaz ta' premorjenza.

Il-mejta Maria Assunta Mifsud fir-raba' artikolu iddisponiet ukoll illi fl-eventwalita' ta' premorjenza ta' zewgha l-gid taghha kellu jghaddi b'titolu ta' legat in assoluta proprjeta' lil binha Charles il-hanut bl-isem ta' 'Coronation' bin-numru 99, 100 u 102 fi Triq il-Kbira, Zebbug. Halliet b'titolu ta' legat lil Nathaniel, Miriah, Janica u Christa ahwa Mifsud ulied binha Charles il-kamra bin-numru 6, Triq tad-Dawl, Zebbug, Malta mill-ghatba l-gewwa. Finalment halliet ukoll b'titolu ta' legat lil Charles, Angelo sive Gulinu, Joseph, Lilian, Gemma, Philip, u Dolor ahwa Mifsud il-fond numru 8 fi Triq tad-Dawl, Zebbug bis-sostituzzjoni volgari a favur uliedha f'kaz ta' premorjenza. Dan l-artikolu ma dahalx in vigore billi hija mietet qabel zewgha.

Imbaghad fil-hames artikolu halliet ukoll lil binha Angelo sive Gulinu l-uzufrutt fuq il-fond 42 fi Triq Ebola, Haz-Zebbug u l-assoluta proprjeta' tal-kamra 14 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug.

3. Ir-rikorrenti Rita Muscat ipprocediet bil-kawza odjerna fejn talbet li jigi dikjarat u deciz li ghandha d-dritt li tircievi l-porzjoni riservata skont il-ligi mill-assi patrimonjali tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud u pagabbli lilha mill-intimat. Talbet li l-Qorti tiffirma u tillikwida l-wirt ossia l-assi partikolari tal-mejta Maria Assunta Mifsud konsistenti fl-assjem tal-assi u l-gid parafernali taghha u ta' nofs indiviz (1/2) tal-komunjoni tal-akkwisti gja' ezistenti bejnha u bejn l-intimat zewgha Michael Mifsud, flimkien mal-frutti u sostanzi kollha provenjenti u derivanti mill-istess wirt u dan sabiex tigi likwidata u assenjata l-porzjoni riservata spettanti lilha skont il-ligi. Ir-rikorrenti talbet ukoll sabiex il-Qorti tiffirma, tillikwida u tassinja lir-rikorrenti l-porzjoni riservata skont il-ligi mill-assi partikolari tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud. Talbet lill-Qorti sabiex tikkundanna lill-intimat Michael Mifsud sabiex jassenja lilha l-porzjoni riservata spettanti lilha hekk kif likwidata, flimkien mal-imghax legali dekorribbli skont il-ligi sa mid-data tal-prezentata tal-ittra ufficjali sad-data tal-hlas effettiv. Finalment talbet sabiex il-Qorti tinnomina Nutar Pubbliku sabiex jippubblika l-att opportun, jekk ikun il-kaz, f'data, hin u lok li joghgobha tordna l-Qorti kif ukoll kuraturi sabiex jirrapprezentaw lill-eventwali kontumaci.

4. Illi l-intimat il-mejjet Michael Mifsud fejn illum dahal floku ibnu Carmelo sive Charles Mifsud eccepixxa li huwa qatt m'oggezzjona li r-rikorrenti tiehu dak li jmissha skont il-ligi u filfatt sahsitra qabel din il-kawza kienu ghaddejjin trattattivi sabiex l-ulied jiehd u s-sehem riservat u aktar u ghalhekk eccepixxa li din il-kawza saret intempestivament u dan ghandu jkun rifless fil-kap tal-ispejjez. L-intimat Mifsud eccepixxa wkoll bla pregudizzju ghal eccezzjoni precedenti li fil-komputazzjoni tal-

legittima għandhom jittiehdu in konsiderazzjoni d-debiti ta' l-eredita' fosthom d-debiti għal u rezi lid-decius.

Likwidazzjoni tal-assi ereditarji ta' Maria Assunta Mifsud u hłas tas-sehem riservat lir-rikorrenti Rita Muscat:

Illi kif sottomess aktar 'il fuq Maria Assunta Mifsud giet nieqsa fl-20 ta' Marzu, 2016 u għalhekk japplikaw għall-kawza odjerna l-Artikoli 615 *et seq* tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta kif emendati bl-Att XVIII.2004 u bl-Att XV.2012.

Illi d-dritt tas-sehem riservat huwa dak il-jedd fuq il-beni tal-mejjet riservat mill-ligi favur id-dixxendenti tad-decujus. L-Artikoli 615 u 616 tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta jaqraw kif isegwi:

'615 (1) Is-sehem riżervat huwa l-jedd fuq il-beni tal-mejjet riżervat mil-ligi favur id-dixxendenti tal-mejjet u min mill-mara jew ir-raġel jibqa' haj.

(2) L-imsemmi jedd huwa kreditu tal-valur tas-sehem riżervat kontra l-beni tal-mejjet. Mgħaxijiet bir-rata stabbilita fl-artikolu 1139 għandhom jiġu miżjuda ma' dak il-kreditu mid-data tal-ftuħ tas-suċċessjoni jekk is-sehem riżervat jintalab fi żmien sentejn minn dik id-data, jew mid-data tan-notifika ta' att ġudizzjarju jekk it-talba ssir wara li jkun għadda dak il-perjodu ta' sentejn:

Iżda l-Qorti tista', fejn iċ-ċirkostanzi tal-każ hekk jeħtieġu, tiddeciedi li ma jingħatax imgħax jew tistabbilixxi rata ta' imgħax li tista' tkun inqas minn dik stipulata fl-artikolu 1139.

616. (1) Is-sehem riżervat li jmiss lit-tfal kollha, kemm jekk imnissla jew imwielda matul iż-żwieġ jew imnissla jew imwielda barra miż-żwieġ jew adottati, għandu jkun terz tal-valur tal-beni jekk dawk it-tfal ma jkunux iżjed minn erba' fl-għadd jew nofs ta' dak il-valur jekk ikunu hamsa jew iżjed.

(2) Is-sehem riżervat jinqasam f'ishma indaq's bejn it-tfal li jmisshom minnu.

(3) Jekk ma jkunx hemm hlief tifel wiehed, dan jiehu waħdu t-terza parti kollha hawn qabel imsemmija.'.

Illi dwar ir-rijunjoni fittizja tal-assi ereditarji sabiex jigi rikostruwit il-patrimonju kollu tad-decuius Maria Assunta Mifsud il-Qorti tagħmel referenza għad-decizjoni fl-ismijiet **Joseph Portelli et -vs- Rita Portelli et** deciza fil-15 ta' April, 2004 fejn inghad illi:

'Wiehed irid jirriporta ruhu għall-valur fiż-żmien tal-apertura tas-suċċessjoni.

(a) Fl-ewwel lok għandhom jingabru l-beni kollha fiż-żmien tal-ftuħ tas-suċċessjoni (relictum) u jingħata l-valur tagħhom fiż-żmien tal-apertura tas-suċċessjoni;

(b) Minn dan l-ammont għandu jinqata' d-dejn;

(c) Mal-bilanċ li jibqa' għandu jiżdied il-valur tal-beni li t-testatur ikun ta b'donazzjoni. Fl-artikolu 648(b) tal-Kodiċi Civili jinghad li din il-proprjeta' "shall be fictitiously added" meħud in kunsiderazzjoni tal-valur tal-proprjeta' fi żmien tal-apertura tas-suċċessjoni iżda fil-kundizzjoni li kienet

meta ingħatat id-donazzjoni¹.

B'hekk inkunu nistgħu nsiru nafu jekk dak li ddispona minnu d-decujus (kemm matul hajtu u wkoll permezz ta' dispożizzjonijiet testamentarji) jaqbix is-sehem li minnu seta' jiddisponi.'.

Assi ereditarji tal-mejta Maria Assunta Mifsud:

Illi jirrizulta lil din il-Qorti li l-assi ereditarji ta' Maria Assunta Mifsud mad-data tal-mewt tagħha kienu jikkonsistu fis-segwent:

Immobbli li jirrizultaw mill-atti:

1. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 42 fi Triq Ebola, Haz-Zebbug (ara kuntratt t'akwist a fol. 344 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€117,500**.
2. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 34 fi Triq Ebola, Haz-Zebbug li huwa wkoll accessibbli minn bieb bin-numru 8 fi Triq id-Dawl, Haz-Zebbug, Malta (ara kuntratt ta' *datio in solutum* a fol. 350 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€355,000**.
3. Nofs indiviz (1/2) tal-Flat 5, Block 7 f'Murex Court, fi Triq l-Ghanejja Qajjenza, Birzebbuga (ara kuntratt t'akwist a fol. 336

¹ Wiehed izda għandu jzomm f'mohhu l-emendi kwotati aktar il-fuq li jvarjaw din il-konkluzjoni tal-Qorti fejn fil-kaz odjern għandu jittiehed in konsiderazzjoni l-valur ta' meta saret id-donazzjoni.

et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€40,500**.

4. Nofs indiviz (1/2) tal-Flat 6, Block 7 f'Murex Court fi Triq l-Ghanejja Qajjenza, Birzebbuga (ara kuntratt t'akwist a fol. 336 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Jigi nutat li fir-rapport tal-Perit Arkitett in-numru ta' dan l-appartament gie ndikat bin-numru 7. Dan in-nofs indiviz gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€46,500**.

5. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 86 fi Triq Ninu Cremona, Rahal Gdid (ara kuntratt ta' donazzjoni a fol. 348 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€50,000**.

6. Nofs indiviz (1/2) tal-hanut bin-numru 99, Coronation Bar fi Triq il-Kbira, Haz-Zebbug u tad-dar bin-numru 100 fi Triq il-Kbira, Haz-Zebbug accessibli ukoll mill-hanut bin-numru 99 (ara kuntratt ta' *datio in solutum* a fol. 350 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' **€237,500**.

7. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 24 fi Triq il-Kappillan Guzepp Hili, Fontana, Ghawdex (ara kuntratt t'akwist a fol. 352

et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fis-sena 2016 fl-ammont ta' €60,000.

8. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 4 fi Triq Vassalli, Sqaq 2, Haz-Zebbug (ara kuntratt ta' *datio in solutum* a fol. 350 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' €31,000.
9. Nofs indiviz (1/2) tad-dar bin-numru 102 fi Triq il-Kbira, Haz-Zebbug (ara kuntratt ta' *datio in solutum* a fol. 350 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' €40,000.
10. Nofs indiviz (1/2) tal-kamra bin-numru 14 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug (ara kuntratt t'akwist a fol. 340 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' €8,000.
11. Nofs indiviz (1/2) tal-kamra bl-arja taghha bin-numru 6 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug. Dan in-nofs indiviz (1/2) gie stmat mill-Perit Arkitett Godwin P. Abela nominat mill-Qorti fl-ammont ta' €20,000.

Total ta' €1,006.000.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha r-rikorrenti tilmenta dwar l-valuri tal-immobbli skontha dikjarati baxxi mill-Perit Tekniku Godwin P. Abela. Sabiex issahhah l-argument taghha, ir-rikorrenti fl-atti ressqet numru ta' avvizi minn fuq siti fejn uhud mill-immobbli mertu tal-kawza odjerna kienu qeghdin jigu reklamati b'valuri ferm ghola minn dawk stabbiliti mill-Perit Tekniku Abela. Illi huwa fatt maghruf li hemm tendenza li fir-reklamar ta' proprjeta' l-prezzijiet jigu xi ftit mghollija dan bi hsieb sabiex meta jsir in-negozjar tal-prezz tal-proprjeta', ma' prospettiv xerrej, il-bejjiegh jkollu fejn ibaxxi xi ftit il-prezz tal-proprjeta'. Pero' dan ma jfissirx li l-proprjeta' ser tinbiegh b'dak il-prezz. Dipiu' jigi nutat li r-rikorrenti nfisha fl-istess nota tistqarr li l-valuri hemm indikati fl-avvizi m'humieq tas-sena 2016 - data tal-ftuh tas-successjoni. Dan premiss, il-Qorti tirrileva li r-rikorrenti kellha l-possibilita' li tuzufuwixxi mill-hatra ta' periti perizjuri opzjoni li r-rikorrenti m'ghamlitx. Ghaldaqstant ma tistax tigi issa fin-nota ta' sottomissjonijiet tilmenta mill-valur tal-immobbli.

Flus il-bank li jirrizultaw mill-istatements ipprezentati minn Joanna Bartolo rapprezentanta tal-Bank of Valletta plc fis-seduta tal-11 ta' Marzu, 2019 (esebiti a fol. 242 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud), kif ukoll mic-cedola ta' depositu (esebita a fol. 325 tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud):

1. Jirrizulta li fit-3 ta' Awwissu, 2016 giet ipprezentata cedola ta' depositu mill-Bank of Valletta plc wara mandat ta' Sekwestru bin-numru 1058/2016 mahrug mill-Qorti fil-15 ta' Lulju, 2016 (ara cedola a fol. 325 tal-process bir-Rikors Guramentat numru

577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud) minn fejn jirrizulta li l-ammont iddepositat taht l-awtorita' tal-Qorti hu fl-ammont ta' €135,945.66. Nofs indiviz (1/2) ta' dan l-ammont huwa €67,972.83.

2. Jirrizulta wkoll mix-xhieda moghtija minn Joanna Bartolo – rapprezentanta tal-Bank of Valletta plc (ara deposizzjoni a fol. 301 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud) illi l-kont bankarju bin-numru 40010146037 fl-ismijiet Mikiel u Maria Assunta Mifsud ghadu miftuh u fis-sena April 2016 il-bilanc fih kien fl-ammont ta' €600.77. Nofs indiviz (1/2) ta' dan l-ammont huwa €300.39.

Total ta' €68,273.22.

Deheb:

Mill-atti jirrizulta wkoll partikolarment mix-xhieda ta' Joanna Bartolo – rapprezentanta tal-Bank of Valletta plc (a fol. 301 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud) illi l-mejtin Mikiel u Maria Assunta Mifsud kellhom zewg deposit boxes fil-branch tal-Bank of Valletta plc ta' Rahal Gdid li fihom kien hemm iddepositati d-deheb kollu tagghom. Id-deposit boxes kellhom in-numri 13597 u 13623.

Fil-mori tal-kawza gie nominat Espert Tekniku Michael Mizzi li pprezenta r-relazzjoni tieghu nhar is-16 ta' April, 2021 a fol. 406 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud. Minn tali relazzjoni rrizulta li l-ammont totali ta' deheb li kienu jipposjedu l-konjugi Mifsud kien fl-ammont ta' €38,469.70.

Illi l-Qorti tinnota li r-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha ndikat bhala valur l-ammont kollu ta' €38,469.70 u mhux in-nofs indiviz (1/2) tieghu fl-ammont ta' €19,234.85. Mill-atti ma jirrizultax li d-deheb kien proprjeta' parafernali ta' Maria Assunta Mifsud u gialadarba fiz-zwieg tal-konjugi Mifsud kien applikabbli l-komunjoni tal-akwisti sehem il-mejta Maria Assunta Mifsud kien dak ta' nofs indiviz (1/2) u mhux is-sehem shih. Ghaldaqstant il-Qorti fil-komputazzjoni tas-sehem riservat tar-rikorrenti fuq il-beni tal-mejta ommha Maria Assunta Mifsud ser tiehu l-kwota ta' nofs indiviz (1/2) tad-deheb.

In aggunta, l-intimat fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu jargumenta li l-valur li nghata lid-deheb huwa dak '*bil-prezz tal-gurnata*' u mhux dak fid-data tal-ftuh tas-successjoni.

Il-Qorti izda tirrileva li l-intimat naqas milli jressaq prova ohra fl-atti sabiex jikkontradixxi dan il-valur jew b'xi mod jghin lil din il-Qorti sabiex tasal ghall-valur tad-deheb fis-sena 2016. Il-Qorti ghalhekk ma ghandhiex triq ohra hlief li timxi mal-valur kif dikjarat fir-rapport tal-espert.

Donazzjonijiet:

Illi fil-massa ereditarja ghandhom ukoll jigu integrati zewg donazzjonijiet li gew moghtija mill-mejta Mikiel u martu Maria Assunta Mifsud lil intimat Carmelo sive Charles Mifsud u Angelo sive Gulinu Mifsud permezz ta' kuntratt tal-20 ta' April, 2008 fl-atti tan-Nutar Mark Anthony Sammut (ara nota ta' insinwa a fol. 53 tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud). Din id-donazzjoni

kienet ta' zewg garaxxijiet bin-numri 2 u 3 fi Triq tad-Dawl, Sqaq 1, Haz-Zebbug.

Illi bejn il-partijiet hemm qbil dwar l-integrazzjoni tal-garaxxijiet sabiex jiffurmaw parti mill-massa ereditarja. Madanakollu m'hemmx qbil dwar il-valur li ghandu jittiehed ta' dawn il-garaxxijiet. Filwaqt li r-rikorrenti tiehu l-valur stabbilit mill-Perit Tekniku Godwin P. Abela (ara rapport a fol. 363 et seq tal-process bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud), l-intimat da parti tieghu jinsisti li l-valur ghandu jkun ta' dakinhar li saret id-donazzjoni. Sabiex isahhah l-argument tieghu l-intimat fin-nota ta' sottomissjonijiet jaghmel referenza kemm ghal Artikolu 648(b) tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll ghas-sentenza fl-ismijiet **Mario Calleja et -vs- Saviour Grima** deciza fit-28 ta' Jannar, 2016. Il-Qorti taqbel ma' dak sottomess mill-intimat u cioe' li l-valur ghandu jkun ta' dakinhar li saret id-donazzjoni u ghalhekk il-valur li sejjer jittiehed kont tieghu huwa dak ta' €6,988 kull garaxx bit-total ikun dak ta' €13,976.

L-intimat jinsisti wkoll li ghandu jittiehed in konsiderazzjoni li d-donazzjoni kienet tan-nuda proprjeta'. Il-Qorti tirrileva li la darba ser tiehu l-ammont iddikjarat fil-kuntratt tad-donazzjoni tal-20 ta' April, 2008 (fol. 53) effettivament dak huwa l-valur tan-nuda proprjeta'. Ghalhekk il-Qorti mhux ser tiehu kont aktar ta' dan l-argument.

Dan ifisser li l-ammont li ghandu jigi mizjud huwa dak tan-nofs indiviz (1/2) li jammonta ghas-somma ta' €6,988.

Spejjez u djun li ghandhom jigu mnaqqsa ai termini tal-ligi:

Illi bejn il-partijiet m'hemmx qbil dwar l-ispejjez u djun li ghandhom jigu mnaqqsa. Id-djun li l-intimat jittenta jnaqqas u li jelenka fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu huma:

- i. Dejn mal-ARMS Ltd. relatat mad-dawl u ilma;
- ii. Dejn mad-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali; u,
- iii. Dejn relatat mas-servigi rezi lid-decius.

Ir-rikorrenti Rita Muscat fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha targumenta li l-intimat falla li juri li dan id-dejn kien gravanti l-eredita' tad-defunta Maria Assunta Mifsud.

i. Dwar il-kontijiet mal-ARMS Ltd, ir-rikorrenti sostniet illi ma jirrizultax min kienu l-persuni li kkonsmaw tali servizzi u utilitajiet u jirrizulta biss li dawk is-servizzi kienu iskritti favur proprjetajiet li kienu jappartjenu lid-defunti genituri taghha. Il-Qorti ma taqbilx mal-argument tar-rikorrenti li l-intimat kellu jipprova min ghamel uzu mis-servizzi. Gialadarba fl-atti tressqet il-prova li l-kontijiet huma fuq isem wiehed mill-mejta Michael Mifsud jew Maria Assunta Mifsud huwa sufficjenti bhala prova tad-dejn dan ghaliex fl-ahhar mill-ahhar huma l-persuni li fuqhom huwa iskritt is-servizz li jrid jaghmel tajjeb ghalih. Il-Qorti tifhem li d-dejn li ghandu jigi mnaqqas huwa dak fid-data tal-mewt ta' Maria Assunta Mifsud u ghalhekk il-Qorti ser tghaddi sabiex tezamina wiehed wiehed il-kontijiet flimkien mar-rendikont spezzettat tul is-snin ipprezentati fl-atti minn Reuben Bonnici - rapprezentant ARMS li xehed fis-seduta tas-6 ta' Mejju, 2022 (a fol. 204 et seq tal-process). L-ammont li ser jigi ndikat huwa n-nofs (1/2) billi d-dejn, l-istess bhal kwalunkwe haga ohra fejn hemm il-komunjoni tal-akkwisti huwa dovut nofs kull konjugi.

- a. Kont 102, Triq il-Kbira, Haz-Zebbug - €657.92;

- b. Kont 42, Triq Ebola, Haz-Zebbug - €287.61;
- c. Kont 24, Triq il-Kappillan Guzeppi Hili, Fontana, Ghawdex - €579.68;
- d. Kont 86, Triq Ninu Cremona, Paola - €494.67;
- e. Kont 4, Triq Vassalli Sqaq numru 2, Haz-Zebbug - €0

Dwar il-kontijiet li hemm fuq isem Giorgia Mifsud tal-fond 8 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug, u Victoria Psaila tal-fond Coronation Bar, Triq il-Kbira, Haz-Zebbug il-Qorti ma tqisx li dawn ghandhom jigu nkluzi stante li fid-data tal-apertura tas-successjoni l-meters kienu jsejhu terza persuna mhux lid-decuii kif ikkonfermat minn Reuben Bonnici fix-xhieda tieghu fis-seduta tas-27 ta' Gunju, 2022 (a fol. 308 tal-process).

Ghalhekk it-total ta' dejn relatat mal-ARMS Ltd huwa dak ta' €2019.88.

ii. Dwar il-kont pendenti li hemm mad-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali fl-ammont ta' €26,049.94 ir-rikorrenti targumenta illi l-Qorti m'ghandiex tiehu kont tieghu billi tali dejn ghadu ma thallasx mill-intimat biex b'hekk ghadu dejn ipotetiku u jista jkun ma jigi qatt imhallas. Issostni li fil-prezent ghad hemm lok li tali pretensjonijiet tad-Dipartiment tigi missielta u tibqa' mhux imhallsa, sija jekk ghal raguni ta' preskrizzjoni, raguni ta' kwantifikazzjoni jew kwalsiasi raguni ohra.

Illi fl-atti xehed Ivan Cilia - principal fid-Dipartiment tas-Sigurta' Socjali nhar l-4 ta' April, 2022 a fol. 198 tal-process fejn stqarr illi Michael Mifsud kellu *overpayment* mid-dipartiment fl-ammont ta' €28,053.37 billi meta kien applika ghal ghajnuna tal-mard ma kienx gharraf lid-dipartiment li kellu proprjetajiet ohra u artijiet ohra u ghalhekk l-ammont indikat kellu jigi rifuz lura. Ix-xhud

jghid li sakemm gie nieqes is-Sur Mifsud hallas l-ammont ta' €2003.43 billi kienu gew maqtuwa mill-pensjoni tieghu.

Illi fil-fehma tal-Qorti la darba l-ammont kien gia beda jigi rifuz mill-mejjet Michael Mifsud dan jevidenzja li mad-data tal-mewt tieghu allura dan kien jikkonsisti f' dejn dovut mid-decuius. Ukoll fl-atti l-intimat esebixxa wkoll diversi ittri nkluz ittra legali li permezz taghha gie nterpellat sabiex ihallas il-bilanc rimanenti. Ghaldaqstant il-Qorti ser tikkunsidra nofs (1/2) dan l-ammont bhala dejn dovut li huwa fl-ammont ta' €13,024.97.

iii. Illi l-intimat Charles Mifsud fin-nota ta' sottomissionijiet tieghu jitratta dwar id-debiti dovuti ghas-servigi rezi minnu lill-mejta ommu Maria Assunta Mifsud. Il-Qorti tirrileva izda li meta giet intavolata l-eccezzjoni kien il-missier li ressaq din l-eccezzjoni b'dana li allura l-allegazzjoni kienet li l-missier Michael Mifsud irrenda servigi lill-omm u mhux l-eredi tal-missier illum Charles Mifsud.

Illi l-Qorti m'hijiex ser ittawwal fuq din il-kwistjoni relatata mas-servigi allegatament rezi minn Charles Mifsud lid-decuius Maria Assunta Mifsud. Din it-talba kellha tigi maghmula permezz ta' rikors appositu mill-intimat odjern. Dwar l-allegati servigi rezi mill-missier intimat originali Michael Mifsud ma tressqux provi sodisfacenti f'dan ir-rigward filwaqt li l-Qorti ghandha dubji serji kemm tali pretensjoni l-missier seta' legalment jressaqha unikament per via ta' eccezzjoni. Ghaldaqstant il-Qorti ser tghaddi sabiex tichad il-hames eccezzjoni safejn titratta l-allegati servigi.

Legati:

Illi r-rikorrenti Rita Muscat fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha trattat fit-tul il-kwistjoni jekk ghandhomx jitnaqqsu jew le l-legati mhollija lil Angelo sive Gulinu Mifsud minn ommu l-mejta Maria Assunta Mifsud a tenur tar-Raba' Artikolu tat-testment taghha u li kienu jikkonsistu fl-uzufrutt tal-fond bin-numru 42 fi Triq Ebola, Haz-Zebbug u l-kamra bin-numru 14 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug.

Illi l-intimat Carmelo sive Charles Mifsud fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu fil-kawza bir-Rikors Guramentat numru 577/2016 fl-ismijiet Emanuela Schembri et -vs- Michael Mifsud iddikjara li fir-rigward dawn iz-zewg proprjetajiet huwa qieghed jikkunsidrhom bhala *relictum* xorta wahda minkejja li l-mejta ommu halliet l-uzufrutt fuq l-fond 42 fi Triq Ebola, Haz-Zebbug u sehemha fi proprjeta' mill-fond bin-numru 14 fi Triq tad-Dawl, Haz-Zebbug. Jghid ukoll li skont kif tghallem il-gurisprudenza, f'kaz li legat m'huwiex rimuneratorju, ma jitqiex bhala dejn u jizdied mal-kumpliment tal-assi ghall-finijiet tal-kalkolu tas-sehem rizervat. Il-Qorti temmen li ghalkemm din id-dikjarazzjoni ma saritx fil-kawza odjerna, ghandha xorta tapplika ghal kaz odjern.

Gialadarba rrizulta li l-intimat m'huwiex joggezzjona li dawn iz-zewg fondi jitqiesu bhala *relictum* mal-immobbli l-ohra, l-Qorti m'hijiex ser tinoltra oltre.

Kalkolazzjoni u hlas tal-porzjon riservat:

1. Immobbli -	€1,006,000 +
2. Flus il-bank -	€68,273.22
3. Deheb -	<u>€19,234.85</u>
Total -	€1,093,508.07

Valur totali - €1,093,508.07 -
Dejn - €15,044.85
€1,078,463.22

Valur totali - €1,078,463.22+
Donazzjoni - €6,988
€1,085,451.22

Sehem kull rikorrenti bhala porzjon riservat (1/18) - €60,302.85

Imghax u spejjez:

Illi l-intimat fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu jinsisti li l-Qorti ghandha tapplika d-diskrezzjoni taghha taht il-proviso tal-Artikolu 615(2) u dan fis-sens li jew il-Qorti tordna illi m'ghandhomx jithallsu mghaxijiet jew inkella tistabilixxi rata illi bilfors trid tkun inqas mir-rata ta' tmienja fil-mija (8%). Isostni li l-proceduri gew intavolati fis-sena 2016 u l-provi tar-rikorrenti gew maghluqa f'Novembru, 2021 u ghalhekk certament ma jistax jinghad li kien hemm xi dewmien zejzed da parti tieghu. Sahaq ukoll li ghandu jittiehed in konsiderazzjoni li wara li gew istitwiti dawn il-proceduri gew imposti r-restrizzjonijiet relatati mal-Covid 19 li wkoll taw lok ghal dewmien u ghal dan m'ghandux ibghati hu. L-intimat tratta wkoll il-fatt li r-rikorrenti fit-talbiet taghha talbet li l-imghax ghandu jiddekorri mid-data tan-notifika tal-ittra ufficjali bin-numru 2401/2016 filwaqt li fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha biddlet it-talba taghha billi talbet li l-imghax jinghata mid-data tal-ftuh tas-successjoni.

Illi l-Qorti tinnota li Maria Assunta Mifsud giet nieqsa nhar l-20 ta' Marzu, 2016 u l-kawza odjerna giet intavolata nhar il-15 ta' Lulju,

2016. Fil-ligi m'hemmx indikat il-perijodu meta persuna tista tipprocedi bl-intavolar ta' kawza ghal porzjoni riservat filwaqt li l-Artikolu 615 sub-artikolu (2) tal-Kodici Civili Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi li jekk l-imghax ma jintalabx fi zmien sentejn mid-data tal-ftuh tas-successjoni dan jkun dovut mid-data tan-notifika ta' att gudizzjarju. Dan ifisser li jekk il-kawza tigi ntavolata sa massimu ta' sentejn wara l-ftuh tas-successjoni, l-imghax skont il-ligi jigi dovut minn dakinhar tal-ftuh tas-successjoni irrilevament minn dak li talbet ir-rikorrenti. Il-Qorti tinnota izda li verament kien hemm perijodu fejn il-Qrati kienu maghluqa billi ma kinux qeghdin isiru seduti minhabba l-Covid 19. Rat illi r-rikorrenti llimitat it-talba taghha mid-data tal-ittra ufficcjali bin-numru 2401/2016 li minn fol. 21 jirrizulta li hija dik tal-15 ta' Lulju, 2006² 2016. Ghaldaqstant mehuda kont ta' dawn ic-cirkostanzi kollha l-Qorti tqis li huwa gust u ekwu li filwaqt li l-imghax ghandu jibda jiddekorri mid-data tal-15 ta' Lulju, 2006 kif mitlub dan ghandu jiddekorri bir-rata ta' 6% u mhux bir-rata ta' 8% sad-data tad-decizjoni konsegwentement mid-decizjoni ghandu japplika imghax ta' 8% sad-data tal-pagament effettiv.

Dwar l-ispejjez il-Qorti tqis li l-intimat ghandu jkun hu li jbati l-ispejjez kollha tal-kawza odjerna salv ghall-ispejjez tal-Perit Tekniku Godwin Abela li ghandhom jigu sopportati nofs mill-intimat u n-nofs l-iehor ugwalment bejn il-parti fil-kawza odjerna u r-rikorrenti fil-kawza 577/2016.

Decizjoni:

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet kollha suesposti il-Qorti taqta' w'tiddeciedi din il-kawza kif isegwi:

² Korrezzjoni awtorizzata permezz tad-digriet datat 31 ta' Ottubru 2023.

1. Tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-intimat safejn huma nkompatibbli ma' dak hawn deciz;
2. Tilqa' l-ewwel talba u tiddikjara u tiddeciedi illi r-rikorrenti ghandha d-dritt li tircievi l-porzjoni riservata skont il-ligi fuq l-assi patrimonjali tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud u pagabbli lill-istess rikorrenti mill-intimat Carmelo sive Charles Mifsud;
3. Tilqa' t-tieni talba u tifforma, tillikwida l-wirt ossia l-assi partikolari tad-defunta Maria Assunta Mifsud konsistenti fl-assjem ta' nofs indiviz (1/2) tal-komunjoni tal-akkwisti gja' ezistenti bejnha u bejn l-intimat zewgha Michael Mifsud, flimkien mal-frutti u sostanzi kollha provenjenti u derivanti mill-istess wirt, ossia l-proprjeta' mmobbli, flus il-bank u deheb u dan sabiex tigi likwidata u assenjata l-porzjoni rizervata spettanti lir-rikorrenti skont il-ligi fuq dawn l-assi kif suespost f' din id-decizjoni;
4. Tilqa' t-tielet talba u tillikwida u tassenja lir-rikorrenti l-porzjoni rizervata skont il-ligi fuq l-assi partikolari tad-defunta ommha Maria Assunta Mifsud fis-somma komplessiva ta' sittin elf, tlett mija u zewg Ewro u hamsa u tmenin centezmu (€60,302.85);
5. Tilqa' r-raba' talba u tikkundanna lill-intimat Michael Mifsud sabiex jassenja lir-rikorrenti l-porzjoni rizervata spettanti lilha hekk kif likwidata, flimkien mal-imghax legali bir-rata' ta' 6% dekorribbli mill-15 ta' Lulju, 2006³ 2016 sad-data ta' din id-decizjoni u bl-imghax tat-8% mid-decizjoni sad-data tal-pagament effettiv.

³ Korrezzjoni awtorizzata permezz tad-digriet datat 31 ta' Ottubru 2023.

6. Tichad il-hames talba stante li m'hemmx bzonnha.

Bl-ispejjez kollha kif mitluba kontra l-intimat, salv għall-ispejjez tal-Perit Tekniku Godwin Abela li għandhom jigu sopportati nofs mill-intimat u n-nofs l-iehor ugwalment bejn ir-rikorrenti fil-kawza odjerna u r-rikorrenti fil-kawza 577/2016.

Moqrija.

**Onor. Imhalled Dr. Joanne Vella Cuschieri
B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.
3 ta' Ottubru, 2023**

**Cora Catania
Deputat Registratur
3 ta' Ottubru, 2023**